

דברי הכפר

הפסימי מתלונן על הרוח,

האופטימי מצפה שהיא תשתנה,

החכם מכוון את המפרש בהתאם.

וויליאם ארתור וורד

גיליון מס' 2636 כ"ב אלול תש"פ * 11 בספטמבר 2020
כפר הנשיא * עלון פנימי

sachlav@outlook.com עורכת: שושנה שרקי

**בית כפר הנשיא
משתתף בצערו של דייב דבולט
עם פטירת אימו בשיבה טובה.**

לורנה דבולט ז"ל

**לדייב, לשרה דבולט, לילדים,
לנכדים, לנינים,
ולכל המשפחה המורחבת.**

שלא תדעו עוד צער

לורנה דבולט ז"ל

מי שנתקל אי פעם בעקשנות של דייב דבולט, או בעקשנות של בנו זהר, מבין היטב את פירוש המילה.

פעם כשהייתי מטפלת של זוהר הוא סרב להשתתף במחנן מסיבה כלשהי ועמד על כך בתוקף. אולי הילד היחיד בהיסטוריה של כפר הנשיא. ומי שהכיר את לורנה הבין שתכונה זו עוברת בתורשה מאם לבן ולנכד. ושזה מקרה אבוד מראש להתווכח ולשכנע, כי פעם שלורנה החליטה, היא עמדה על דעתה עד הסוף מול כולם.

עבדתי פעם עם לורנה כשעתיים ביום מטעם חוק סיעוד, והבנתי שבמקרה זה תמיד אני זו שצריכה לוותר, אם אני רוצה את העבודה. לא יכולתי לסבול את תחנת הטלוויזיה fox news שלורנה הייתה צמודה אליה והבנתי שעלי לסתום את פי.

ובכל זאת אהבתי את לורנה. כיבדנו אחת את השניה והערכת את אותה מאד. בהמשך יצא לי פגוש אותה כשהייתה דיירת לאורך שנים רבות בבית יונתן. פעם עזרתי לה למיין את התמונות והצילומים בביתה וביחד בנינו אלבום שהיווה את קורות חייה. היא הייתה מרוצה ואני נהנית והחכמתי. לצערי לא שמרתי לי עותק ולא דאגתי לשנן, אז מה שאומר פה מבוסס על קרעי זיכרון בלבד.

לורנה נולדה בעיר ניו יורק למשפחה יהודית. משום מה היא תמיד חשה שהיא הכבשה השחורה במשפחה, הבת הפחות מוערכת, ואולי בגלל זה פיתחה אופי חזק ולא מתפשר. בגיל 16 הייתה הולכת עם חברות ויוצאת לערבי ריקודים סלונים. לזכרונה היא הייתה רקדנית נפלאה ומחוזרת על יד רקדנים במהלך הערב. דודה שלה, אחות אמה הייתה רקדנית ידועה בריקודים סלונים ואף זכתה בפרסים ולורנה רצתה להידמות לה.

בהיותה כבת 19 פגשה באחד הערבים בחור נחמד, חייל שגויס לצבא ארה"ב בזמן מלחמת העולם השנייה ועמד לצאת להילחם באירופה. לורנה בילתה עמו כמה ימים בניו יורק והוא יצא למלחמה. הם שניהם שמרו אמונים אחד לשניה, וכשהוא חזר הם התחתנו. בעלה של לורנה לא היה יהודי והגיע מחווה במרכז ארה"ב, ליד עיירה קטנה באזור מיסורי (ואני מקווה שהמשפחה של לורנה תסלח לי אם טעיתי בתאריכים, או באירועים או במיקום הגיאוגרפי). לורנה למען האהבה עזבה את "התפוח הגדול" ועברה להיות אשתו של חוואי שגר ליד אחיו התאום.

במקום להיות רקדנית וכתבנית היא הפכה לחולבת פרות, מגדלת גינת ירק ומטפחת משק בית בכפר. בחווה נולד בנם הבכור דייב, אחריו אחיו וולטר ולבסוף הבת הקטנה איווט.

עם הזמן כשהילדים גדלו, לורנה מצאה עבודה בעיירה הסמוכה בבית דפוס גדול שהדפיס עלונים לחברות שונות, ספרי לימוד, לוחות שנה ועוד. לורנה הגיעה במפעל זה להיות אחראית ראשית לדואר שיוצא מהמפעל. דאגה שהכל ארוז כשורה, שהכתובות נכונות, שהמחירים נכונים וכמות הבולים מתאימה. לורנה מאד אהבה את עבודתה ותמיד סיפרה בהתלהבות על האחריות הגדולה שנתנו לה ועל כך שסמכו עליה. כל כמה חודשים אותו בית דפוס הוציא עלון לכל עובדיו ועובדיו לשעבר שהיה מגיע בדיוקנות לפינה הנדחת בגליל ולתא הדואר של לורנה.

כשדייב עלה לישראל וקבע את מגוריו בכפר הנשיא, התחתן עם שרה והקים את משפחתו בקיבוץ, לורנה ובעלה באו לבקר. באחד הביקורים נפטר בעלה ונקבר פה בבית הקברות בקיבוץ. לורנה החליטה לעזוב את ארה"ב כשהייתה בשנות השישים לחייה ולהצטרף למשפחתה בכפר הנשיא.

פעם שאלתי אותה אם חסר לה בעל כי היא לבד כל כך הרבה שנים, והיא ענתה לי. "הייתה לי את האהבה הכי טובה בעולם וזה מספק אותי, אני לא אמצא עוד אהבה כזו".

בקיבוץ ליוותה לורנה באהבה את כל הנכדים, וברוך השם ישנם שישה כאלה, ואת אהבותיהם ונישואיהם ולידת נינה. היא מאד שמחה לכל ביקור וניסתה לזכור את השמות של כל הנינים. נדמה שיחד עם נינה בארצות הברית הגיע מנינים של כל הנינים למעל 30.

בביתה של לורנה עמדו על המדפים קישוטים וחפצים שונים: מניפה מסין, פסל מאפריקה, בובה משוודיה, נעל מהולנד, בומרנג מאוסטרליה ועוד. אלה היו מתנות שנכדיה הביאו לה ממסעותיהם בעולם והיא לא ויתרה על אף פריט שהזכיר לה את יקריה ואת ההרפתקאות שעשו.

לורנה האמריקאית, בת גילם של הוותיקים, לא ממש התחברה לאנגלים. חוץ מזה שהם היו אנגלים, הם גדלו יחד בתנועת הנוער הבונים באנגליה ולה לא היה חלק בזה. אך היא מאד התחברה לאנגליה אחת – הילדה ברק – אמא של נתן, והן היו נפגשות ומדברות ונהנות אחת מהחברה של השניה. אני בטוחה שמאד תחסרי להילדה.

בבית יונתן לורנה התעקשה בהתחלה לא להשתתף ברוב הפעילויות. במקום זאת היא קראה ספרים, אפשר לומר בלעה ספרים. היא הייתה קוראת במיטה

ובמרחב הציבורי וליד שולחן האוכל ותמיד דאגה שיהיו לידה כמה אופציות לקריאה. תודה לרותי עמית שהגיעה בקביעות למלא את המלאי. לורנה ידעה לעמוד על שלה והרימה את קולה בזעם וכעס אם הייתה צריכה משהו ואף אחד לא ראה אותה. בשלב מסויים היא החליטה ששבת הוא באמת יום המנוחה - היום המיועד לשינה, ולא עזרו כל השכנועים והיא ישנה כל היום מבלי לאכול ומבלי לקחת תרופות. גם בבית יונתן למדו מי זו לורנה ומתי לא מתעסקים איתה.

תמיד היה ללורנה כיסא בחדר האוכל, במרחב הציבורי הפונה לכניסה ושיש לה מבט על כל האולם. היא לא דיברה הרבה אך לפעמים הפתיעה באבחנה המדויקת שלה ובמבטה הבוחן. היא הייתה מספרת לי על מטפלת שעובדת קשה מדי, וגם מעירה לי על מטפלת שלא עשתה כלום כל היום. כשהייתי עוברת לידה היא הייתה אומרת: "תשבי קצת, את מתרוצצת יותר מדי". עניתי לה שזה בסדר ואני לא עייפה. "אני רואה הכל" היא אמרה לי, "גם אם אני מחליטה לא להגיב". כשעזבתי את בית יונתן לורנה כבר לא יכלה לראות טוב ואיבדה את העיסוק החביב עליה ביותר – הקריאה.

זמן הקורונה לא הטיב עם לורנה ועם מבוגרים רבים אחרים בבית הסיעודי ומחוצה לו. הקושי להיפגש עם בני משפחה מתי שרוצים, הבידוד החברתי, השיחה מול צוות עם מסיכה זו לא חגיגה.

אני מקווה שלא סבלת יותר מדי ושעכשיו את בעולם שכולו טוב. השארת מאחוריך משפחה גדולה מאד לתפארת מדינת ישראל.

צילה בן רשף

לורנה דבולט – אישה אצילה

בארונית קטנה בבית יונתן מונחות חוברות קבלת השבת של הבית. על אף אחת מהן לא רשום שם, חוץ מחוברת אחת כחולה שעליה כתוב "לורנה". זאת החוברת שבה מופיעים השירים בעברית, בתעתיק לאותיות לטיניות ובתרגום לעברית. לאורך השנים למדה לורנה את רוב השירים, והייתה שרה איתנו, לעתים קרובות בליווי של שרה שישבה לידה, או אחד הנכדים.

מי האיש

החפץ חיים

אוהב ימים

לראות טוב

נצור לשונך מרע

ושפתיך מדבר מרמה

סור מרע, עשה טוב

בקש שלום ורודפהו.

בתחילת מפגשינו תמיד ראיתי את לורנה שקועה בקריאת ספרים, בדרך כלל ספרים עבי-כרס, בדרך כלל רומנים היסטוריים. היינו פותחות את מפגשינו כשלורנה מספרת לי על הספר. היו אלה הימים של **לראות טוב**. אחר כך נחלשה ראייתה של לורנה, והיא התקשתה יותר ויותר לקרוא. היה זה עבודה כאב גדול. הטיפות כבר לא הועילו וגם לא משקפיים חדשים. היא ניסתה את הקינדל שקנה לה דייב, אבל ללא הצלחה, והיא נאלצה לוותר על העיסוק האהוב עליה ביותר.

אבל לורנה לא נתנה לכאב הזה לשנות את אישיותה. **בקש שלום ורדפהו**. תמיד בנימוס ובשקט. אמנם, מפעם לפעם, כשהיא חשה שדברים אינם נעשים כראוי, היא כעסה, השמיעה ביקורת, אבל לא איבדה את אצילותה.

בכל פעם שהגעתי לקבלת שבת, ושאלתי לשלומה, היא מיד השיבה לי: AND YOU – HOW ARE YOU DOING? - אישה אצילה.

נצור לשונך מרע,

ושפתיך מדבר מרמה.

סור מרע, עשה טוב

בקש שלום ורודפהו.

כך אני זוכרת את לורנה, שאהבה את משפחתה, את ילדיה, נכדיה וניניה הרבים מספור.

אני מתגעגעת אלייך, לורנה דבולט, אישה אצילה. נוחי בשלום על משכבך. ולמשפחתה הענפה והמסורה – תהיה נחמתכם בזיכרון אישה אצילה.

תמר וולפין

• “דֹר הַלֵּל וְדֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם עִמָּדָת.”: קהלת א א, פסוק ד)

קהלת מונה ארבעה דברים החוזרים ונשנים בעולם
התחלפות הדורות על פני הארץ,
סיבוב השמש, סיבוב הרוח ומהלך הנחלים.

(קהלת מפורש על ידי מרדכי זר-כבוד)

תודות

ברגעים קשים ועצובים בחיים אנחנו זקוקים לחיבוק, להרגיש אהובים ונתמכים,
בדיוק כפי שהרגשנו בתקופה האחרונה
ובעיקר בזמן השבעה.
תודה על החיבוקים, המילים והסיפורים, והידיעה שאנחנו לא לבד, היינו עטופים
באהבה.
תודה לכולכם,
אנחנו מוקירי תודה שאמא שלנו נמצאת בחברה התומכת ואוהבת של כפר
הנשיא.
מודים ואוהבים

משפחת גליק

במזל טוב

בין נולד לבת שבע ומרקי מרקוסון

נכד לאסנת ודרור אגמון

מזל טוב לדורין ואור להולדת הבן

רוב אושר ונחת לכל המשפחה המורחבת

לחברים שלום

עדכונים ותוכניות :

נתחיל בקשיים (אתגרים בעברית חדשה) ונקנח בתכניות ובתקוות:

1. סיכום חצי שנה ואומדן סוף שנה:

כפי שכבר בישרנו העונה הנוכחית אינה טובה לאבוקדו בגליל העליון: פגעי החמסין הממושך במאי בתקופת החנטה. אמנם מצבנו טוב לעומת רוב שכננו, אך נחמת רבים היא נחמת....
בגד"ש אנו סובלים מפגעי השיטפונות. אנו מצפים לפחיתה ברווח, לא להתרסקות. לאחר הדיון בו. ההנהלה ביום ד הקרוב נמסור דיווח מפורט על סיכום חצי שנה ואומדן סוף שנה

2. חשמל סולארי:

- מערכת קרקעית: קיבלנו אור ירוק להמשיך בדיון בוועדה המחוזית. בהחלט סימן מעודד. אנו שוקדים אל התוכניות להגשה. כאשר נסיים נקיים שיתוף ציבור
- המשך פיתוח חשמל על גגות: אנו מגישים בקשה להקמת מספר מערכות: א. על 4 הלולים הישנים ב. בכוונתנו לקרות את מגרש הטניס ועל הסככה נקים מערכת סולארית ג. מבנים נוספים כמו המרכולית. אנו מקיימים פגישות עם בנקים כדי לקבל מימון. אין בכוונתנו לתת בטחונות של הקיבוץ, הביטחונות יגיעו מהפרויקט עצמו: שיעבוד המערכות שיוקמו ותזרים המזומנים מהחשמל שיווצר בלבד. ב 13 השנים הראשונות הפרויקט ייצר הכנסה פנויה של 100 אש"ח לשנה. בתום החזר ההלוואה הרווח השנתי יעלה ל 600 אש"ח שנתי. לפרויקט הזה יש ערך מוסף משמעותי ביותר: שיקום מבנים רעועים ומתן אפשרות להניע פעילות עסקית ויזמית בתוכם. על כך נדון בהמשך.

3. מטע: נטיעות ותוכניות לעתיד:

- צוות המטע שוקד בימים אלו על הכנות לנטיעת 100 דונם נוספים. הכוונה היא לטעת 100 דונם נוספים. שמנו דגש בנטיעה על זנים מסוג אס ודומיו.
- בתום חגי תשרי נסכם עונה במטע ונקיים דיון על המשך פיתוח המטע. הדיון יהיה בפורום של הנהלת מטע והצוות הכלכלי.
- 4. היטל השבחה: ועדת הערער של הועדה המחוזית דחתה את ערעור הקיבוצים. לא מפתיע ונערכנו לכך מראש. בקרוב נקיים שיחת זום עם עו"ד הקיבוץ יונתן גולדשטיין על הנושא, הסבר על מה שלפנינו והתייחסות לבתי החברים. הודעת זימון תפורסם מבעוד מועד.
- 5. תכנית פיתוח תיירות: אנו מתקדמים עם תכנית פיתוח לתיירות, קיימנו שתי פגישות עם הציבור. כאשר תהינה בידנו תכניות מגובשות יותר נקיים שוב תהליך של שיתוף ציבור. מניח שיתרחש אחרי חגי תשרי. בכל מקרה חשוב לזכור שמדובר בפרויקט ארוך טווח המותנה בהסדרת התב"ע
- 6. יזמיות : נתייחס בנפרד ליזמויות הפועלות מתוך מבנים של הקיבוץ לבין אלו הזקוקות לקרקע של הקיבוץ לצורך פעילותן
- יזמויות הפועלות במבנים: כדי שקיבוץ יהיה מקום חיי ותוסס ולא כפר שינה טוב שתתקיימנה בו פעילויות עסקיות, ראש ועיקר של חברים אך גם של יזמים חיצוניים. נדרש מהלך מתואם ורחב המכסה מספר תחומים: הגדרת אזור מבנים שייועדו לכך, הסדרת שימושים בתב"ע, תכנון כולל, הסכם ותשלום לרשות מקרקע ישראל ומציאת מקורות כספיים להתנעת המהלך. התקנת מערכות סולאריות על גגות מבנים מאפשרת לנו לשפצם ולו באופן חלקי. אנו מגבשים תכנית בנושא וכשתהיה בשלה היא תידון בו. הנהלה ובוועדת תכנון וכמובן תוצג לציבור.
- בקשות חברים ליזמות בקרקע של הקיבוץ. כאן התמונה מורכבת הרבה יותר מהטעמים הבאים.
- א. תחום אפור מבחינת רשות מקרקעי ישראל: הקרקע ניתנה לקיבוץ ללא אישור להשכרת משנה. כאשר מדובר בהסכם עם חבר וללא תמורה סביר להניח שיעבור מתחת לרדאר
- ב. הקרקעות לשימוש עסקי בתחום הקיבוץ מוגבלות, בוודאי כאשר חושבים על טווחים ארוכים, לכן ההסכם יהיה לתקופה מוגבלת עם בחינת הארכה בתום כל תקופה.

ג. אמצעי הייצור שייכים לכלל החברים לכן לא סביר למסור אמצעי ייצור כשלהוא לתקופה ארוכה לחבר מסוים או לקבוצת חברים. מזכיר שאיננו רשאים לבצע עסקת השכרה עם תמורה.

אשר על כן ו. ההנהלה קיים דיון בנושא ואישר את הכללים המנחים הבאים: הכנסתי בהם שינויים קלים:

הקצאת קרקע ליזמות פרטית כללים

דקע:

- לקיבוץ הסכם תלת שנתי מתחדש עם רשות מקרקעי ישראל.
- הקיבוץ אינו רשאי לבצע החכרת משנה, בעברית פשוטה השכרת קרקע לאחר. הוא עלול להסתכן בסנקציות מהרשות.
- יחד עם זאת, מתן אפשרות לחבר לעבד קרקע ליזמות פרטית, כל עוד שמדובר בחלקה קטנה צפויה לעבור מתחת לרדאר.
- הקיבוץ מוכן להסכם כזה עם חבר מתוך הליכה לקראת חבריו ומתן אפשרות לפיתוח עסק עצמאי, בתנאים הבאים:

- א. הבקשה מתייחסת לקרקע שהקיבוץ בחר לא לעבדה לצרכיו בהווה והוא אינו צפוי להזדקק לה בעתיד הנראה לעין.
- ב. היזמות אינה מתחרה בעסקי הקיבוץ.
- ג. ההסכם ייחתם לתקופה מוגבלת, לא תהיה הארכה אוטומטית, אלא תידרש החלטה מחודשת.
- ד. אם וכאשר, תהיה דרישת פינוי מרשות מקרקעי ישראל החבר יפנה את החלקה ללא טענות כלשהן לקיבוץ.
- ה. ההסכם הוא מול החבר, לא תהייה הורשה ולא ניתן יהיה להעביר את הפעילות לאחר.
- ו. לא יהיו דמי השכרה, מגדיל חשיפה מול הרשויות, יהיה חיוב בארנונה וחיוב תשומות כמו מים

אנו נתייחס לכל בקשה בהתאם לכללים הללו

אלי

שנה טובה

ריאיון עם נעה מעין – עובדת סוציאלית

ראיינה: נורית אורן

נעה היא בת משק, בת כיתתי, נשואה לאפרים, גם הוא בן משק, אמא לרז, דותן, ניב ודור וסבתא לחמישה נכדים. לאחר שביתת העו"סים האחרונה, פגשתי את נעה כדי לשמוע ממנה על עבודתה כעובדת סוציאלית.

הייתי בת 45 כשיצאתי ללמוד בתל חי. עד אז עבדתי בעיקר בחינוך. בגלל בעיה רפואית נאלצתי לחפש מקצוע אחר. נהניתי מאוד מהלימודים. רק שנה קודם לכן, מעין ואני למדנו נהיגה, כי לא רבים יודעים, שפעם הקיבוץ לא הרשה ללמוד נהיגה למי שלבן זוגו היה רישיון. מן הסתם בעיקר נשים לא הורשו לנהוג. הרישיון עזר לי מאוד בהמשך.

למזלי, מהר מאוד לאחר הלימודים התקבלתי לעבודה בהוסטל חדש לנפגעי נפש בטבריה. ההוסטל הוא מתחם לא סגור, בו הדיירים מבליים את שעות היום והלילה, ישנים, אוכלים, יוצאים לעבודה וחוזרים אליו. אנשים שאלו אותי אם אני לא פוחדת. הסטיגמה הרווחת בציבור היא שנפגעי נפש מסוכנים. אבל זה לא נכון. מי שהגיע מרצונו להוסטל הוא לא מסוכן. רבים מהדיירים שם הגיעו אחרי שנים רבות במחלקות סגורות בבתי חולים לחולי נפש ולא היה להם קל להסתגל.

האדם שהקים את ההוסטל הזה, אדם צעיר ורב פעלים, הפך עם השנים לאימפריה. הוא הקים בטבריה גם דיור מוגן לנפגעי נפש ופתח מוסדות רבים לאנשים עם צרכים מיוחדים ברחבי הארץ, תחת השם "כנרת שרותי רווחה".

בהוסטל הזה עבדתי במשך 18 שנים עד היציאה לפנסיה. לא פעם נשארתי מעבר לשעות העבודה או נקראתי בדחיפות בערב בגלל אירוע כלשהו. בהוסטל אנחנו מחזירים את האנשים לחיים האמיתיים. יש דרישות מהם, לקום בבוקר, ללכת לעבודה, לקחת אחריות ועוד. מרבית הדיירים לא חזרו לבתי החולים ואחרי איזון תרופתי, למדו מחדש לנהל חיים נורמטיביים. הדיירים הם בני 18 עד גילאים מבוגרים וכניסה לבית אבות. ביטוח לאומי נותן קצבת נכות עד גיל הפנסיה ואחר כך יש בעיה, וצריך למצוא פתרון חילופי. קשה מאוד לאדם נכה לחיות מקצבת זקנה בלבד. מי שלא עבד שנים רבות, אין לו פנסיה. משרד הרווחה

מתקשה לקבל אנשים אלה לבית אבות. תפקידי בין היתר היה לעזור להם למצוא סידור להמשך הדרך וללמד אותם ניהול תקציב.

שלב נוסף אחרי ההוסטל הוא "קהילה תומכת", כלומר דירות עצמאיות מחוץ להוסטל, בהם האנשים מבשלים מכבסים לבד מנקים לבד ומלווים מידי יום על ידי עובדת סוציאלית ומדריכי שיקום, שעוזרים להם לרכוש יותר ויותר עצמאות. שלב יותר מתקדם הוא דיור מוגן, שם הם עדיין מלווים ע"י מדריכים אבל כבר הרבה יותר עצמאים.

קושי גדול בעבודה זו הוא הנושא הבין משרדי, הבירוקרטיה. קושי נוסף הוא להפריד בין העבודה לבית. לא תמיד אפשר לעשות את הניתוק הזה ולא לקחת הביתה את הבעיות בעבודה. על נושא זה עבדתי הרבה עם המדריכים. אם לא עושים את הניתוק הזה אי אפשר להמשיך, כי יש לפעמים מצבים קשים מאוד כמו למשל ניסיונות התאבדות של מטופלים. עשיתי עבודה רבה על עצמי, כדי להבין שאני שם כדי לעזור, אבל אחרי הכול אלה הם החיים שלהם. יש אנשים במצוקה כל כך גדולה שהדרך היחידה שלהם להתגבר עליה היא לפגוע בעצמם או באחרים. חלק מהאנשים הם הלומי-קרב שמשרד הביטחון לא מכיר בהם. יש נפגעי נפש שזקוקים לאשפוז זמני בבי"ח פסיכיאטרי והקושי הוא לבקר אותם בבתי חולים כמו מזרע ושער מנשה, ולראות באיזה תנאים הם חיים שם. המחלקות הסגורות הן אימות. הכול אפור, אין תמונה על הקיר... לא מגיע לאנשים האלה להיות שם. לפעמים העבודה עם המדריכים היתה לא פשוטה, אבל למזלי, עבדו איתי מדריכים נהדרים שהקשר איתם נמשך עד היום. לא מזמן פגשתי אותם וקיבלתי קבלת פנים מחממת את הלב. נשארו קשרים נהדרים בעיקר עם אלה שעבדתי איתם שנים רבות.

הקשר עם משפחות מטופלים הוא מורכב. יש כאלה שנמנעות מלהכיר ולתמוך בהם כתוצאה מפגיעה מתמשכת ושחיקה. לעומת זאת יש גם משפחות שיודעות לעזור, לתמוך ולהודות על העבודה שלנו, ועל מה שאנחנו עושים למען יקיריהם.

יש גם הרבה סיפוק בלראות אדם שמצליח להשתקם, אדם מופנם שהשיחה איתו היתה דלה כשהגיע, ופתאום הוא נפתח ומשתף אותך בחיים שלו, מתחיל לצאת מהחדר, הולך לעבוד ויש לו חיי חברה. עבודת הצוות שלנו היתה נהדרת. קיימנו עם הדיירים טיולים, נופשים, וחגים משותפים שעל חלקם הייתי אחראית בגלל ניסיוני בוועדת חגים פה.

במשך כ- 13 שנים הדרכתי סטודנטים לעבודה סוציאלית שנה שלישית בתל חי. מאוד נהנית מההדרכה, גם מהמפגש עם האנשים הצעירים האלה וגם מהצורך ללמוד, לקרוא מאמרים ולשמור על הרלוונטיות במקצוע.

השביתה האחרונה לא היתה ראשונה כמובן. העו"סים לא מקבלים מה שמגיע להם. אני אמנם עבדתי במגזר הפרטי אבל עם אותם תנאים כמו במגזר הציבורי. מצפים מאיתנו לעשות תואר שני, אבל התארים כמעט לא מעלים את המשכורת. לעו"ס בלשכת הרווחה יש כ- 300 תיקים. לאדם אחד אין שום אפשרות לטפל בכולם. אין תקנים והמשכורות נמוכות. היום בתקופת הקורונה יש יותר לקוחות, הרבה אנשים נמצאים במצב בריאותי וכלכלי נוראי, בחרדות קיומיות והלחץ גדל. אני באה ממשפחה טיפולית: אמא שלי, רחל, עבדה כמטפלת פסיכולוגית שנים, צילה למדה עבודה סוציאלית ועבדה בזה, עודד הוא פסיכולוג קליני, רז ואשתו הם עו"סים. שניהם צריכים ביחד לפרנס שלושה ילדים. לא פשוט. הם צריכים היום להמציא את עצמם מחדש עם סדנאות ודברים אחרים כדי לשרוד. השביתה אמנם הביאה למעט הישגים, אבל אני משערת שלא לאורך זמן.

לפני שלוש שנים יצאתי לפנסיה. אני נמצאת הרבה מאוד בלב הקיבוץ ועוזרת למעין ורחלי. כל הקיץ האכלנו את התלתונים בצהריים. אני עושה כל בוקר שעתיים ספורט ובחורף גם פילטיס עם דורית, ויש נכדים כמובן.

במקביל לעבודה עברתי קורסים שונים, ביניהם סיוע טלפוני לנפגעות תקיפה מינית. התנדבתי כסייעת טלפונית במרכז לסיוע לנפגעות הטרדה מינית, וכן העברתי כמה קורסים להכשרת סייעות. בעקבות ניסיוני בתחום, הצטרפתי לצוות לטיפול במניעת הטרדה מינית בקיבוץ. תפקיד הצוות להיות כתובת לכל מי שמרגיש מוטרד מינית, תושבים/ות המקום או עובדים/ות שכירים/ות. אנחנו מפנים אותם לסיוע המתאים – אם בפנייה למרכז הסיוע או הגשת תלונה במשטרה, או שיחה עם אחד מאיתנו. הקו המנחה בכל תלונה הוא, שהאדם המותקף צריך לעשות את המהלכים בעצמו. עליו לקחת בחזרה את השליטה על החיים שלו ולפנות בעצמו, אחרי שקיבל את המידע והחליט מה לעשות. אנחנו עוזרים, ומייעצים לאורך כל הדרך. המרכז לסיוע נותן גם ליווי למשטרה או לפרקליטות. חברות הצוות הן: לינדה פוטרמן טל. 050-8434137 רותי גדליזון טל. 054-6780187 ונעה מעין טל. 050-5959922

תודה נעה, היה לי מעניין ביותר. מאחלת לך הרבה בריאות והנאה מהפנסיה.

אותנטיות וחיקוי

וַאִישׁ בְּרָעָהוּ יִהְיֶה לֹא יִדְבָּרוּ, לְמַדּוֹ לְשׁוֹנֵם דְּבַר שֶׁקֶר הָעוֹה נִלְאוּ. (ירמיהו ט ד)

1. אנחנו חיים בתקופה מרובת חיקויים. קשה מאוד לאיש מן הכפר שניצב לפני שער החוק לפלס את דרכו בין שלל הפרשנויות המושלכות עליו בכל יום בצעקנות גדולה ובסמיכות כמעט בלתי אפשרית ובלתי מתפשרת, ולהבחין מהי האמת מבין כל אלה. אין פלא איפוא שאנשים נעשים מותשים מכל המאמץ הזה לנסות לזהות את האמת האפורה בין שלל זמירי היהלומים של מלך סין שהם טובלים בהם עד צוואר. השאלה מהי האמת, ואיך **מבדלים** אותה משלל החיקויים העוטפים אותה, איננה שאלה מבוטלת בעיקר למי שמבקש להבין את המציאות התרבותית העוטפת אותנו בלי להרפות.

2. אמת אלטרנטיבית וחדשות מזויפות הפכו להיות לאמצעי לגיטימי נגיש ויומיומי לתיאור המציאות. כל כך לגיטימי עד שהן מצליחות לפעמים קרובות מדי לבוא במקום האמת המבושית המוסתרת על ידן. המושג "**עובדות אלטרנטיביות**" (Alternative facts) הוא שקר מכוון ומוחצן בתקשורת, כאשר כולם יודעים שאתה משקר. להבדיל מדיס-אינפורמציה שהיא שקר המתחזה לאמת המכוון להונות ולהטעות את השומע. שוב אין אמצעי התקשורת מתמסרים להבאת מידע מבוסס עובדות, אלא משמשים יותר ויותר לעיצוב תמונה שקרית של המציאות המתהווה. כתוצאה מכך, בתוך כל ההמולה המזויפת המציפה אותנו, יכולתנו לבנות תפיסת עולם המבוססת על עובדות הולכת ופוחתת ככל שחולף הזמן.

3. ויש עוד פרט אחד קטן הפועל כמשבש אותנטיות. במסגרת ה"הפרטה" של האמנות, נמצא עימנו כבר הרבה זמן גם הטרנד הזה של "פרט" המבודד ממכלול שלם של יצירת אמנות. נוטלים פרט מפרידים אותו מן היצירה השלימה ומציגים אותו כיצירה בפני עצמה בספרי אמנות, בהרצאות מזדמנות, או כפוסטר מתקתק, שלא לומר קיטשי, שתלוי על הקיר במטבח או בשירותים. למשל "המלאכונים" המופיעים בתחתית הציור "מריה וישו התינוק" של הצייר הנהדר רפאל, הופרדו בידו הגסה של מאן דהו מהתמונה בה התקיימו בשלווה כחלק מקומפוזיציה מושלמת שברא למענם הצייר רפאל, וכעת הם מוצאים עצמם מוצאים מהקשרם ותלויים כפוסטר כרומו משוח בוזזלין בחדרי שינה של ילדים או של זוגות אוהבים להמתיק להם את שנתם או לחלופין את אהבתם.

3. לפני זמן רב, באחד משיטוטי היומיים בשבילי טקסט נידחים, נתקלתי במסה שכתב סלמן רושדי על הטאג' מהאל. במסה הקצרה הזאת שנקראת "היפה מכל" מבקש

סלמן רושדי (או כפי שנהג לקרוא לו בחיבה גדולה חיימק'ה אבא של מעין: "זלמן רושדי") לענות על השאלה הקשה והחשובה הזאת, מהי האמת ואיך נדע מה אותנטי בשונה משלל החיקויים המזויפים המקיפים אותו. ולעניות דעתי, שבכלל לא קובעת, רושדי עומד במשימה הזאת בכלל לא רע.

* * *

היפה מכל | סלמן רושדי

4.

הבעיה עם הטאג' מאהל היא שהוא צבר משמעויות כה רבות, עד שכבר אי אפשר לראותו כמות שהוא. מיליארד תמונות על בונבוניירות ובספרי הדרכה לתיירים מצוות עלינו לראות במוזיליאום השיש של השאח ג'האן לאשתו מומטז מאהל, הידועה כטאג' בי'בי, את האנדרטה הגדולה בעולם לאהבה. הטאג' מאהל ניצב בראש רשימת התמונות המייצגות למערב את המזרח האקזוטי והנצחי. כמו ה"מונה ליזה", כמו דמויותיהם של אלביס פרסלי, מרילין מונרו ומאו טסה טונג בהדפסי המשי של אנדי וורהול, השכפול ההמוני עיקר כמעט לחלוטין גם את הטאג' מאהל.

לא מדובר כאן בסתם השתלטות קולוניאלית של המערב על יצירת מופת הודית. ראשית, הטאג', שהגיע למצב של הרס וכמעט נזנח באמצע המאה ה-19, כנראה לא היה עומד היום על תילו אלמלא מאמצי השימור הנמרצים של בריטניה הקולוניאלית. שנית, הודו בהחלט מסוגלת למסחר את עצמה יתר על המידה מיוזמתה היא. וכאילו כדי להחרף את הבעיה של קרבה יתרה המביאה לידי זלזול, כשמגיעים לחומות החיצוניות של הגנים שבהם ניצב הטאג', דומה שכל סוחר חלקלק וכל רוכל נודד באזור העיר אגרה ממתנים שם ומנסים למכור דגמים של הטאג' בכל הגדלים ובכל המחירים.

כל זה מוליד מידה מסוימת של אכזבה. לא מכבר אמר לי חבר בריטי שעמד לצאת למסעו הראשון להודו כי החליט לפסוח על הטאג' במסלולו בדיוק בגלל החשיפה המוגזמת שלו.

אם הפצרתי בו לחזור בו מכוונתו היה זה בזכות הזיכרון החי שיש לי מעצמי מפלס את דרכי בפעם הראשונה מעבר להמוני הסוחרים הקטנים, מעבר לחומר הקריאה המומלץ, מעבר לשאר רוכלי המשמעויות והפירושים, אל הדבר עצמו במלוא הדרו. הנוכחות האדירה של הטאג' מאהל הכתה אותי בתדהמה והעלימה מיד את כל התהיות שהיו לי בקשר לירידת ערכו.

הייתי מאוד ספקן לגבי הביקור הזה. אחת האגדות על הטאג' מספרת שידיהם של חרשי האבן שבנו אותו נכרתו בידי הקיסר כדי שלעולם לא יבנו מבנה יפה ממנו. אגדה אחרת מספרת שאחוזת הקבר נבנתה בחשאי מאחורי חומות גבוהות, ואדם שניסה להציץ בה איבד את מאור עיניו כעונש על העניין שגילה באדריכלות. הטאג', כפי שקנה לו אחיזה בדמיוני, נפגם במעט בשל אותם סיפורים אכזריים.

אבל המבנה עצמו הרחיק כל שריד לספקנות שלי. הטאג', שמכריז על עצמו כדבר האמיתי ומתעקש בהחלטיות על סמכותו הריבונית, מחק במחי נוכחותו האמיתית הזהרת את כל מיליוני הזיופים שאכלסו את דמיוני קודם לכן.

זו הסיבה, בסופו של דבר, מדוע חייבים לראות את הטאג' מאהל: כדי להזכיר לעצמנו שהעולם הוא מוחשי, שהצליל אמיתי יותר מההד, שהמקור חזק יותר מבבואתו המשתקפת במראה. יופיים של דברים יפים מסוגל להאפיל על החיקויים אפילו בתקופתנו מוצפת הדימויים. הטאג' מאהל, וקצרה ידן של המילים מלומר זאת, הוא משהו יפה להפליא, אולי היפה מכל.

בתמונה: המלאכונים האבודים של רפאל לשוב אל הציור ממנו נלקחו...

ימי הולדת

11.9 יוהנה פוטש

עידית פורסטר

12.9 הנרי שפרונג

מור לניאדו

עיטם גרוסמן

13.9 דקל בסו

14.9 ירין מושקוביץ

15.9 אלי בר און

שחר כץ

רון דוידסקו

גבריאל סגל

עמית כהן נאה

16.9 שמואל חצור

גבריאל לדרמן

משולחן העורכת

